

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések 's előléptetések; Szerbiában a' dögvész megszüntetve 's Nagy Károly orvos érdeke; Duna-gőzhajózási nagy kiterjedés; 's a' Társaságnak közgyűlése Bécsben; pesti gyűlés; Gellért-hegyi lömlelés; Schodelné asszony nemzeti színházunknak állandóan megnyerve; 's a' t.) Portugália (a' radical párt győzelmé.) Spanyolország (az alkotmányosok győzelmé 's visszanyomják Ebro folyamon a' lázadókat; 's a' t.) Anglia (Alsó-Canada sérelmeinek részletes taglalata; az angol gyarmatok helyzete; O'Connell egészsége veszélyen kívül; lap-írat a' k. r. trónbeszédre; 's a' t.) Németország (Német alól.) Lengyelország, Krakóban a' követkamrai üések megnyitva. Amerika. Görögország. Elegg'ir. Dunavizálás. —

M A G Y A R O R S Z Á G.

Ő. cs. s' ap. kir. fősége f. é. jan. Ijéről költ határozatában tasnádi Pálffy József tiszántúli kerületi táblai közbíró ugyanazon tábla elnökévé; Bethlen Imre grófot erd. kir. kormányzékai tisz. titoknokká; jan. 6iki rendeletében Steinbach Ferenc alapítványi kir. ügyigazgatót kir. tanácsossá; az oraviczai bányász kerületben Hoffmann Antal pénztári ellenőrt pénztárnokká, helyébe Reimbold József bányász-igazgatósági irnokot ideigleni pénztártiszté; helyébe Hamerak János oraviczai pénztárirnokot; Abt Antal rézbányai érc-és szénmérőt ideigleni járulnokká; 's Petrovics József m. kir. táblai jegyzőkönyv-iktatót a' nm. Kuria levéltárnokává nevezni méltóztatott.

A' m. kir. udv. kamra a' primási uradalmakban Váczy Imre nagyszallói számtartót érsekújvári számtartóvá, helyébe Lakner Antal bajesi kasznárt, Boróczy Ferenc eseméri kasznárt bajesivá, helyébe pedig Mécsáros István érsekújvári ispánt, 's Prikkel János gazdasági 's ügyész-igazgatói tollvivőt alszámvevővé alkalmazá.

Nógrádbul B. Gyarmatról jan. 18kán: Miesinyei Beniczky Lajos volt másod-alispánunk beteges állapotja tekintetéből hivatalát elbucszta következtében ú. m. buzini Keglevich Gábor gr., koronaőr, magyar kamrai elnök, 's megyénk szeretett főispánja baráthi ifjabb Huszár József első főjegyzőt, a' K.K. és R.R. előterjesztése 's nyilványított bizodalma folytában másod-alispánnak kinevezni méltóztatott: minélfogvást az újdona kinevezett alispán Nógrádnak jan. 10én tartott közgyűlésén alispáni székét a' KK. és RRék kitűnő öröme közt elfoglala.

F. h. 18kán éjjelutáni egy és két óra tájban Lichl Károly cukorgyárában Pesten tűztámadván azt elemészté, a' fülhalmozott nagymennyiségű cukornak csak esekély részét mentheték meg; csupán a' háztetőket borító vastag hó-rétegnek köszönhetni a' lángok tovább nem harapozhatását; Budán pedig schweiz-tyróli szomoru jelenetek voltak tanuj; egy iszonyu hógomoly ugyanis leválván Gellért-hegy szikla-ormáról egy házat tönkre zuzott 's néhány embert tetemesül megsértett, kiknek egyike már meg is holt. — A' jan. 14 's 15ki szörnyű hóvihar fuvatagival olly annyira elborítá az utakat, hogy majd minden utazás 's közlekedés elakadt, 's a' posták minden tájról elmaradoznak. — Szomoru híreinket a' hazai színészetre nézve azon örvendetessel zárjuk, hogy Schodelné asszony a' kitűnő jelességű dalszínésznő, pesti nemzeti színházunkon férjessül állandóan megmarad, 's így e' zsenge intézetünk már is emelhetni fejtét más hasonlók irányában. —

DUNA-GŐZHÁJÓZÁS. A' cs. kir. szabadítókos első Dunagőzhajózási Társaság f. évi január 29én évi közgyűlést tartani szándékozván Bécsben, arra minden szavazási joggal bíró tagját megjelenésül felszólítja, egyszersmind szükségesnek tartja alapszabályának következő két cikkét ismét emlékeztetve hozni: 10. §). Saját névre írott vagy meghatalmazással másra ruházott őt részvény jogot ad szavazásra, a' nélkül hogy több részvény bírása több szavazatra jogosítva. 21 §). Noha őt részvénytel bírás kívánatik szavazásra, e' jogot még is megnyerhetni azáltal, ha őt részvénytel kevésbel bírök egyesülven, minden őt részvény után magok közül egyet fülhatalmaznak. Ezenköl figyelemzetni kíván még a' Társaság a' mult évi febr. 13iki nagygyűlésből indítványozott 's legföls. helybenhagyást nyert pótlék-alapszabályokra; jelesül a' 10ik cikkkel „hogy a' részvénykönyv kimutatása szerint azon őt részvénytel bírást, mely szavazási jogot ad, hat hónappal a' nagygyűlésre összehívás előtt szükség behizonyítani, hogy egy személyben semmi esetre nem egyesülhet egy szózatnál több, 's hogy fülhatalmazást részvénytel nem bírokra is ruházhatnak a' nagygyűlésen meg nem jelenhető szavazási joggal bíró részvényesek.“ Tartatni fog pedig a' gyűlés reggeli 9¹/₂ órakor Bécsben a' gőzhajózási hivatalban (Bauernmarkt 581 sz. a. első emeletben), hol az évi nagygyűlés rendmenetét, 's a' tanácskozás alá veendő tárgyak sorát f. é. jan. 15től naponkint olvashatni reggeli 9 órától délutáni 4 óráig. —

Gőzhajózási un k új nevezetes kiterjedést nyerend. Az orosz kormány ugyanis mult évi martz. 31ki (apr. 12.) rendeletében, megismérvén azon kedvezményeket, mikkel a' vizut Bécsből Odesszáig kinalkozik 's annyival túlhaladja a' Brody felé vezető közönséges utat szárazon, a' veszteglés iránt mind azon könnyítést parancsolá életbe léptetni, mik az áruszállításnál Triesziből Odesszába divatoznak. Minek következtében a' szabadítókos cs. kir. első Duna-gőzhajózási Társaság, halásan méltányolván az orosz kormány e' megelőző barátságos léptét, azt határozá, hogy jövő tavasztól kezdve a' Bécs—Odessza közti összekötetést vizen megnyitandja, Bécs—Galacz közt gőzösök, Galacz—Odessza közt pedig tulajdon vitorla-hajón, hónapokint egyszer eszközölve az áruszállítást. Egyszersmind kötelességül tartja a' Társaság ismételve tudani a' közönséggel, miszerint már létesült 's hónapokint rendszeres négyzer véghez menni szokott utazásai gőzösöknek Konstantinápoly és Salonichi közt jövő évben is szakadatlanul közelgélésre fognak megtörténni, jelesül pedig ez utat mindenkor „Maria Dorothea“ 70 löerejű gőzös teendi meg, Konstantinápoly 's Trapezunt közt havonkint kétszer a' gyönyörű 140 löerejű „Metternich Kelemen hg.“ forduland meg, Konstantinápoly és Smyrna közt pedig a' Triesztben épülő 160 löerejű „Sztambul“, 's e' szerint az egész vonal ki levén egésztve, a' 100 löerejű „V. Ferdinand“ folyvást Konstantinápolyt és Galaczt fogja kapcsolatban tarthatni. Nem ereszkedvén taglalásiba azon számos haszonnak, mit a' kereskedés általában nyerni fog a' Bécs—Odessza közti összekötetéstől, szabad legyen csak a' né-

met, németalföldi 's egyéb Russziával 's Levante-al kereskedési viszonyban álló gyárnokokat figyelemzetnünk, hogy személy- 's áruszállításra Szerbiába, Oláhországba, Moldovába, Odesszába, Konstantinápolyba, Smyrnába, Trapezuntba, 's egyéb utközbeni számos állomásra jobb, jutalmasb 's kényelmesb alkalmat nem találhatnak, mint minővel a' Dunagőzhajózási Társaság biztos és díszes hajóji ajánlkoznak. Dunánk megnyílásakor körülményesen közlendjük gőzösök rendes pályajárását.

Zimony, jan. 11kén: Milosch hg kívánatára az illető orsz. hatóság még mult évi augusztusban kiküldé pathi Nagy Károly zimonyi kir. vesztegintézetit orvost a' Szerbiában kiűtött dögvész-kiűrtásra 's egyszersmind a' magyar határszélek' megóvására annak berontásától. Miután 3 városban több száz embert elragadott a' pusztító vész, végre elnyomhatni volt szerencsés az érintett orvos ur a' természet ez iszonyu szörnyét, 's visszatérvén Szerbiából f. h. 16án töltendi ki vesztegidejét az itteni intézetben. A' ragály szerencsés elyomatását 's derek orvosunk visszatértét annál kevesbé hallgathajuk el, mivel olly országban, hol eddig semmi dögvész rendszabályokat nem ismértek, négy hónapnyi rövid idő alatt végképen elnyomni volt képes a' ragályt, 's határinkat megőrzeni annak beharapozásától. Reményljük, hogy hasznos tapasztalványit, miket ezuttal tön, közlendü a' tud. világgal az olly szép önmegtagadással munkált orvos ur. —

P O R T U G Á L I A.

Mivel Oliveira pénzmunkálati büvészkedése süker nélkül légbé osztott, ismét erőre, még pedig tul nyomóra kezd kapni a' radical párt, melyet csupán azon remény tartja féken, hogy az új minster csakugyan talaland módot aranyesinálásra. Most már hatósági választásokon kívül a' cortes elnök-választásnál is a' radical párt győze, 's igen valószínű, miszerint nem sokára meg fogja buktatni a' ministerséget 's helyére mást, saját párthiveiből állítani. Ez esetben természetesen semmi sem fog történni Anglia kibékítésre, mire a' mostani ministerség már hajlandónak kezd mutatkozni. Remechido csapatán győzdelmeskedett a' kormány katonasága, azaz egy embert elfogott 's 13 kopott puskát zsákmányul ejte. „Edinburg“ 74 algyus angol sorhajó horgonyt vetvén a' Tajóban ismét szaporitá az ottani angol erőt.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

Bayonne jan. Isején: „A' trónkövetelő, miután arról meggyőződék, hogy dec. 22kén megindított három hadszállítványa keresztül ment Ebro folyamon, 26kán este Lodioba érkezék, 's még 30kán is ott vala Sebastian infanssal együtt. Dec. 30kán ütközet történt Urroz 's Aoiz közt, melyben 600 christinói harcász elkülönöztetvén az egész seregtől, francia földre vala kénytelen menekedni, hol fegyvereiket elszedé a' hatóság. E' esata közelebb körülményei még nem tudvák. Espartero betegesen fekszik Logronoban“ —

Harcmezőről érkezett legújabb tudósítás szerint Carlosnak Alsó-Navarrába indult seregét Garcia parancsi alatt Mendavia mellett az alkotmányosok tökéletesen megverék 's az egész lovasságot fölapríták. Egészen mindazáltal még nem adhatni hitelt e' tudósításnak, mivel a' madridi kormánylapok eddig nem közöltek semmi hivatalos sürgönyt, mely az egész dolgot fölvilágosítaná. Egyébiránt e' rossz kezdetnek annál inkább örvendhetnek az alkotmánypártiak, mivel a' trónkövetelő Castiliába készült serei is, a' christinói vezérek szemessége következtében, visszaköltözni voltak kénytelenek Ebro folyamon.

A N G L I A.

Anglia általánosan megisméri ugyan Alsó-Canada sérelmeinek fontosságát; de a' zendület nyílt kitörését eddig jobbadán csak a' radicalok 's ezek közt is leginkább a' tulzók tartják 's védik jogszerűnek, valamint a' parlamentben, ugy azon kül is az egész országban. Még maga Sun is, noha rendes lapja a' határozott radical szellemű pártnak, a' zendület jogszerűsége ellen nyilatkozik. Hosszasb cikkben ugyanis elszámlálván e' lap Alsó-Canada sérelmeit, egyenkint bírálatra vonja annak minden egyes pontját. Vezérfonalul azon fölliratokat tűzven ki magának, miket 1836iki febr. 26kán elhunyt IV. Vilmos királynak 's ugyanazon évi oct. 31kán Gosford lordnak nyújtott be az alsó-canadai gyűlés-ház, hat fő sérelmet vesz föl a' Sun, 's irántuk egyenkint következőleg nyilatkozik: „1) A' felsőházhoz hasonló törvényhozó tanácsnak tagjait élük fogytaig nevezi ki a' korona; a' canadaiak nép általi választást kívánják határozott időre.“ — Ez fő sérelme a' Papineau-pártnak, olly sérelem, mit a' főnértetűt kívánat szerint nem orvosolhat Anglia, ha egyszersmind e' gyarmattal egészen föllhagyni nem szándékozik. A' törvényhozó tanács Alsó-Canadában azon egyetlen alkotmányos intézet, mely az ottani angol gyarmatosoknak biztosítja az anyaország ortalát, 's mi lehetetlennek tartjuk annak kiegészítését népválasztással, a' nélkül, hogy egyszersmind az által hatalom ne adassék a' canadaiak kezeibe, tetszésük szerint eltörleszthetni minden nyomát a' fejedelmi felsőségnek, mit Anglia elfoglalás, szerződés 's birtok háromszoros joga szerint követelhet. Hogy a' kormány azon móddal, mely szerint a' törvényhozó tanács tagok kinevezési jogát gyakorló, az őt illető hatalmat könnyelmű kénnyel és visszaélésekkel teljesíté, igen örömet megengedjük; e' rossz szokást mindazáltal meg lehet-

ne születni végső rendszabályhoz (népválasztáshoz) nyulás nélkül is, mely egészen alkalmas a korona hatását végkép megszüntetni a gyarmatkormányzat vezérlésére, s mint látszik, a többség csakugyan ezt szándékozik eszközölni. Igen jól tudjuk, miszerint a canadaiaknak csakugyan volt okuk jogszerű elkeserültségre, midőn látniok kelle, miként emelének a kormányzók törvényhozó tanácsosságra oly férfiakat, kik a kormányhivatalban mint irnokok szolgáltak az előtt, vagy befolyás nélküli brit gyarmatosakat, kik a tartományt nem ismerik s iránta rokonszenvet s vonzalmat nem éreznek, vagy némely nyugdíjasit a koronának, vagy éppen az északamerikai egyesült státusokból bevándorlottakat, míg a legkínzóbb francia származású lakosok igényeit a királyi kedvezés s bizalom e tanujelére mindenkor megvetéssel mellőzik el. De e vészhozó politikánál inkább helyzetéből eredő szükségétől hagyja magát vezérelteni a kormány, mint brit származású gyarmatosak iránt táplált előző szeretetből, s valamennyi canadai, kit tagjaul nevezte a törvényhozó tanácsnak a kormány, előre bizonyos lehet, hogy a gyűlésben rosz hírt fognak róla pünetni, mihelyt nézetei megegyeznek a kormányzó ismért elveivel. Illy utálokodó ellenzés irányában nem lehet a kormánynak kedvezve a demokrata-párthoz bizodalmat mutatni, s Canada hű lakosait védelem nélkül tűzni ki honfitársai gyűlöletének s megvetésének. A canadaiak följáratokban határozottan oda nyilatkoznak, hogy az említett módon kívül egyebet nem fogadnak el-sérelmeik orvoslására, azt pedig Anglia nem teljesítheti, ha egyszersmind egészen nem akar lemondani a tartományról. — 2) „Sérelmül említettik, hogy a végrehajtó tanács (az, mi Angliában a titkos tanács) csak a koronának felelős, s kívánatlik annak felelőssé létele a gyűléshez előtt.“ Illy engedélyt nem teheti a nélkül, hogy egyszersmind kiegészítő részül ne nyilatkoztassék Canada az egyesült királyságnak. Csupán az ország parlamentjéketelhet jogot a korona miniszterinek vádállapotba helyeztetésére, Canadában pedig a végrehajtó tanács tagjait kell alkotmányos koronai tanácsadóknak tekinteni. Az itt követelt joggyakorlat teljességgel nem fér össze azon függéssel, melyben a gyarmatnak szükségképp állnia kell az anyaországhoz, s tulajdonképen már a kérelmi jogban foglaltatik, s csupán ez alakban véljük azt a gyűlésre bízhatni. — 3) „Sérellem az is, hogy a korona eszközökkel bír a gyűléshez közbenjötté nélkül nagy jövedelem-huzásra, míg ez utóbbi egyedülies korlátlan használatát véli követelhetni valamennyi, bárminő forrásból eredő, tartományi jövedelemnek, mint egyetlen eszközt a végrehajtó hatalom cselekvésének hathatós ellenörködésére.“ Az alsó-canadai korona-jószágokat az angol korona a britnemzet számára tartja elfoglalva, mely vérevel s pénzével szerző azokat, s valameddig erősb jogigénnyel nem tudnak föllépni a canadaiak, mint az, hogy a korona-jószágok jövedelme, adózástul fölmentetésükre fordítassék, hiedelmünk szerint az ország parlamentje nem tanácslandja a korona jövedelmeinek ezáltal fölaldoztatását. Ha azon befolyás ellen panaszkodnak a canadaiak, mit a kormány a még parlagul heverő tartományrészek gyarmatosításával szerez magának, ugy egészen feledik, hogy semmi kezességgel nem bírnak aziránt: valljon a gyűléshez nem élne e még inkább vissza azon befolyással, ha az csakugyan kényére bízhatnék? — 4) „Az ugynevezett „Tenures-törvény“ megszüntetése kívánatlik.“ A canadaiak azért ellenségei e törvénynek, mivel az könnyen használható alkalmul szolgál vállalkozó brit gyarmatosaknak nagy s termékeny földrészek vásárlására, mit az előbbi francziatörvények alatt nem leheté oly kényelmesen eszközölni. Igaz ugyan, az új törvény gyakorlott némely kedvetlen hatást az őslakosakra; de annak föltétlen megszüntetése mégis bizonyosan az ő érdekekkel is ellenkezők. — 5) „Föltétlenül megszüntetni kívánatlik az ugynevezett földtársulati törvény.“ E törvény megszüntetése hatalmasul snjtaná a bevándorlást Angliából Canadába, s ezenkül szerencsétlenségbe taszítna több ezer embert, kiket e parlamenti határozat föntartása rendkívül érdekel. A földtársulati törvény elleni panasz nem annyira abból áll, hogy az érintett egyesület vagy társulat, melyre azon törvény a korona-jószágok legnagyobb részének kormányzatát bízta, az ország parlamentjétől nyert hatalmával visszaél, hanem leginkább az ellen bözöng, hogy az e hatalmat függetlenül gyakorolja a gyűléshez. Nem megsértése forog tehát főn a canadaiakat illető joggyakorlatnak, hanem inkább a canadai büszkeségen ejtett seb s megsértése az ott uralkodó függetlenségi szellemnek. Ha a gyűléshez elfogadná a kezességet a törvény értelme szerint már megnyert jogok ótalmaért, ugy a parlament alkalmasint nem ellenzené az említett gyűlöl törvény megszüntetését. De jog s igazság szerint illy engedélyhez föltétlenül nem adhatja megegyezését. — 6) „Végre panaszkodnak a tisztviselők s nyugdíjasok roppant száma ellen s minden hasznos szolgálattal össze nem kapcsolt díjhuzás megszüntetését s a kormányköltségeknak a nemzet szükségéhez alkalmaztatását kívánják.“ Ez valóban igen alapos panasz; ezt tüstint gyökeresen orvosolni kellene. Most már kimerítők a sérelmi jegyzéket s fölszólítjuk barátainkat, a radicalokat, nyilvánítsák: tartják e Canada panaszit oly nyomasznak, hogy kimenteni képesek a fegyvererőre hivatkozást s polgárháboru irtó rendszeréhez folyamodást? Hasonlitsuk csak ezeket össze Irland sérelmeivel, pedig Irland nem tartomány, hanem kiegészítő része a brit birodalomnak, s látni fogjuk, hogy senki sem fogja meggyőződésből védhetni a canadai zendülést, ki egyszersmind kész nem volna mint ügyvéd föllépni az Irlandban támadandó zendülés jogszerűsége mellett. A dolgok helyzete szerint valamint eddig ugy ezental is jogot tulajdonitunk Canadának tettegi s kiterjesztett orvoslatát követelni minden sérelminek; a most ezéba vett merényt mindazáltal, az anyaország felsőségi hatalma ellen, minden esetre vétésnek nyilatkoztatjuk. —

A frankfurti fő postalap következő érdekes adatokat közöl az angol gyarmatokról: „Montreali tudósítások szerint Canada elvesztési veszélye nem szünt még ugyan még egészen, de legalább némi tekintetben csak-

kenni kezd. Bajosan sükerülhetend mindazáltal a Papineau-párt elnyomatása után, annyira helyre állítani a tartomány nyugalalmát s lecsendesíteni az ingerült elméket, a kormánynak pedig annyi szilárd hatóságot adni, mennyi szükséges a már vért látott pártok megnyugtatására, hogy Canadát ismét valódílág kibékülnek lehessen tekinteni. A canadaiak ügye most kizárólag tartja elfoglalva Anglia figyelmét. Az 1783iki parisi béke óta, mely függetlenséget s megismeréstbiztosított a tizenhárom északamerikai státusnak, még eddig más angol gyarmat egy sem szakadt el az anyaországtól. Ha az alsó-canadai zendületből nyílt háboru támadna, annak számíthatlanok lennének következményei. Most e pillanatban, midőn whigeek s toryk kölesönösen lobbogatták egymás szeméire, hogy hiányos kormányzatukkal alkalmat szolgáltatnak komoly elégtelenségre, időszerű lesz kissé megismertetni az angol kormány gyarmatrendszerét. Londonban a gyarmat-kormányzat elnöke Glenelg l., s ennek minden héten hétszer kiáltozzák füleibe a conservatív lapok, hogy ő nem képes betölteni e fontos helyet. Azonban Glenelg l., ha legügyesb statusférfi volna is, még sem győzhetné le a tárgy természetiben fekvő számos akadályt. Anglia külbirtoka fölött örökösége két főosztályra szakad. Az ellenőri hivatal a keletindiai társasággal s általa kormányozza Anglia keletindiai tartományt, a gyarmathivatal pedig a többi ültetvényt s hódítványt igazgatja. Az előbbi összített erővel munkál, az utóbbi pedig elkülönözöttel. Amaz isméri a szóhagyomány s állandóság jóteteményit, mivel az India-házban gyarmola van s tanácsot talál, a központi igazgatást pedig a calcuttai főkormányzóra bízhatja, míg imez minden miniszterváltásakor új előjárót kap, kinek fogalma sínesen munkaköréről, s ki gyakran lelépni kénytelen hivataláról, még mielőtt megtanulhatta volna kötelességét. Anglia gyarmati rendkívüli terjedelműek, s valamint politikai, ugy kereskedési s társasági nézetekből legfőbb fontosságuk. E gyarmatok a világ minden részén elszórva, különböző égöv alatt, száz meg száz féle népet táplálnak nyelvre, vallásra és szokásokra nézve különbözőt. S e zagyvaléknak ninesen képviselője a parlamentben, ninesen állandó kormányzója, ki gyöngéit és szükségéit ismerné. 1833ki martziustól 1835ki aprilig tiszsz változott a gyarmat-titkoknak. Ennek szomorú következménye azian, hogy az illetén kormánytagok, nem ismervén munkakörüket, csupán a hivatalok részrehajló elosztásában keresik minden dicsőségüket; a parlamentben pedig, rendes képviselő hiánya mellett, a többi bokros napimunka közt, csak fölületesen pöndülhetni meg a gyarmatügyeket. A gyarmattitkoknak munkaköre minden irányban kiterjed, s következő tartományok fogadják parancsot: 1) Északamerikában Felső-s Alsó-Canada, Uj-Braunschweig, Uj-Skótzia, Eduard hg szigete, Breton-fok, Ujfoundland, másfélmillió főhő gyarmatossal, a Hudsonfok melletti tartományokat nem is említvén. 2) Délamerikában: Demerary, Essequibo, Berbice, Honduras s Falkland szigetek 120 ezer lakossal. 3) Nyugatindianában: Jamaika, Trinidad, Tabago, Grenada, st. Vincent, Barbadoes, st. Lucia, Dominica, Antiqua, Montserrat, Newis, st. Christopher, Anquilla, Tortola, szűz szigetek, Uj-Providence, Bahama s Bermud szigetek egy milliónyi lakossággal. 4) Afrikában nyolcz tartomány-és szigetrészz 350 ezer lakossal. 5) Ausztráliában: Ujdélvaes, Van-Diemensland s Norfolk szigetek 120 ezer lakossal. 6) Ázsiában: Ceylon egy milliónyi lakossággal. 7) Europában: Gibraltar, Malta, Gozzo, Corfu, Cephalonia, Zante, Santa-Maura, Ithaka, Paxo, Cerigo, Helgoland, 400 ezer lakossal. A gyarmatminiszter tehát összesen öt millió brit alattvalónak sorsát intézi. Tengeri kereskedésük értékét évenként 35 millió font sterlingre tehetni, a földbirtokét s egyéb ingatlan javakét pedig 450 millió fontra, s mind ez egy ember hatalmatól függ, ki tárgy isméréttel nem bír, s gyakori változtatása mellett nem is bírhat soha! A gyarmatok némelyike majd egészen demokratai kormányrendszerrel bír, t. i. képviselő gyűléssel, melynek tagjait a nép választja, mások pedig törvényhozó tanács alatt élnek, melynek tagjait a gyarmattitkok nevezik ki, s mások végre nem bírván semmi kormányrendszerrel, csupán a kormányzó önkényétől függenek. E külön igazgatásmódot nem tartja semmi rendszer egy mással kapcsolatban; a kormányzók pedig nem személyes érdemeiknél fogvást nyereséket magas hivataljokat, hanem csupán kölcsönös tekintetből családí összeköttetésekre. Illy hatalom-gyakorlat káros következményit minden egyes tartomány érzi, s visszahatas által érzi maga az anyaország szíve is, mint azt most nyilván láthatni a canadai zendület következményiből. Különösen ez utóbbi gyarmat nevezetes példáját adja a népesülés-növekvésnek, leginkább Europából beköltözés által. 1760ban ugyanis egész Canadában csak 65 ezer lakos volt, s most majd egy millió, s ennek egy negyede brit, következőleg kormányhoz szító, három negyede pedig francia származású. — Ujyorkban élénkül szednek önkényteseket a néppártiak számára s mindenféle hadiszert szállítanak szintonnan keresztül a határokon; legközelebb 130 löporos hordót küldöttek, tömve legfinomabb löporral zsírödön alakban, és szerencsésen elámiták a csempöröket. Buffalóban nyilvánosan összegyűlvén a nép, a canadaiak „szabadsági harcára“ nézve több kedvező végzést hozott, s a hazafiakat pénz- és kéz-segélyről biztosítá. — Darab idő óta azon hír kezdé szállongni, hogy Papineau Ujyorkban tartózkodik; e hirt azonban most több lap általánosan czáfolja, s csak azért véli koholtnak, hogy a kormányzó figyelme más épen ellenkező pontra forduljon. — F. h. 4ikén a westminsteri reform-egyesület gyűlést tartott a „Korona s horgony“ vendéglőben Alsó-Canada ügyében, melynek részleteiről még bővebben leend szólanunk. — O' Connell egészségi állapotja már helyre állott; de nyilvános gyűlésekben még nem engedik megjelenni orvosai, mit némely rosz indulatu tory lapok oda törekszenek magyarázni, hogy népszerűségét veszítve érezvén, önkényleg kezd visszavonulni nyilvános fényes pályájáról az irlandi nagy izgató. — Londonban mult évben született összesen 35.706 gyermek, t. i. 17.701 fiu s 18.005 leány, meghalt pedig összesen 21.063 ember; jelesül 10.603 férfi s 10.458 nember

A Times igen ellenségesnek találja az egyesült statusok elnökének beszédében azon helyet, mellyel az Angliávali határvillongásra vonatkozik, egyéb a szárazföldi tengerész erőt illető czikkeiből pedig azt akarja következtetni, hogy az egyesült statusok háborúra, még pedig Anglia ellen készülnek, mivel oly nevezetes seregszaporítás, minőt beszédében az elnök ajánl, nem ezelozhat esupán indián törzsökök vagy Mexico ellen. Texas már féligmeddig megnyeré függetlenségét, s így ez orszá- gért nincs többé mit tenniök az egyesült statusoknak; Mexicot már nyugatrul Russzia s keletrül Franciaország fenyegeti, következőleg itt sem várakozik illő munkatárgy az egyesült statusokra, a többi tartományhoz pedig baráti viszony csatolja őket, mint az elnök maga mondja beszédében, mellyel különösen magasztalni vélte szükségesnek Orosz- s Franciaországgal kedvező viszonyit az egyesült statusoknak. Csak Angliáról szólott az elnök oly hangon, minőt pengetni ovakodott volna, ha nem tudná, milly gyáva e honnak ministersége, s milly engedékenyül viselé az magát mindedig az éjszakamerikai egyesült statusok éjszaknyugati hatá- rín kitért egyenlenség ügyében. Az elnök statusok éjszaknyugati föl- állításról szól az Alleghany hegység nyugati részében, s ugyanazon vi- déken készült az egyesült statusok Canada elleni megtámadása 1811ben. A Globe ellenben rágalomnak nyilatkoztatja mindezt s esupa ürügykeresés- ből származottnak a ministerség megtámodtatására. E szerint a határszé- li kérdés nagy fontosságu ugyan Maine tartományra nézve, mivel az által nagyobbulhat vagy esökkenhet birtoka, s ennek következtében a köz- ponti igazgatás is érdekeivel párosnak köteles tekinteni azon tartomány jogigényét, s azt mindenkép támogatni; de az amerikai nemzet nem lesz soha elég balga, néhány holdnyi földdarabért, fontos és mindig nö- vekedő kereskedési összeköttetésit Angliával, nyílt háboruban veszélyez- tetni. E czivakodás folyvásti függöben létének oka a németalföldi király, ki határozó bíról választatván meg e tárgyban, nem egyik vagy másik nemzet kívánatához szitolag itelt, hanem új határvonalat hozta javaslatba, miben az egyesült statusok föltételeiktől eltérést vélnek találni, s ez ok- bul vonakodnak a kimondott ítélet teljesítésétől. Anglia ellenben nem ad- hatja egyezését az Amerikától követelt határvonal-kitézéshez, mivel kü- lönben ottani birtokának összefüggése zavart szenvedne, s a brit ame- rikai tartományok közlekedése nagy mértékben függövé tétetnék az unio önkényétől. E szerint tehát csakugyan igen kedvezlen helyzetü az egész félg; de az angol kormány ennek nem oka, mert azt csak senki sem kí- vánhatja tőle, hogy fegyveres erővel kényszerítse ítéletváltoztatásra a németalföldi királyt. Egyébiránt azonban ez okbul még koránsem félhetni háboru-küttetésül Anglia s Amerika közt, mert mind a két ország, kü- lönösen pedig Amerika, érdekei kölcsönös ellenséges viszonyoktól annyit szenvednének, hogy illy csekélység miatti kockázatásuktól teljességgel nem tarthatni. Maga az elnök, Van-Buren, épen nem személyes kedve- lője a háboruskodásnak, s bizonyosan bámulni fog, olvasván, hogy beszédéből háboru-üzenetet akarnak faragni, esupán azért, mivel fegyver gyárt javasolt fölállítatni, s a polgárkatonaságot czélszerűbben ohajtá rendeztetni.

FRANCZIAORSZÁG.

Miután a Lengyelországot érdeklő válaszfölrati cikket elfogadá a pair- kamra, a spanyol együttműködési kérdés jött szőnyegre. Pelet erővel föl- lépést javasla Spanyolországban, mit Noailles igen veszélyesnek nyilván- yita, Cousin pedig támogata. A külön szellemben szólott követeknek ezt válaszolá Molé gr.: „Cousin ur először a szerződés valódi értelmét érinté, azután pedig némelly tetteidolgokat számlált el, mik a közben járulást szőnyegképp megkivánják Spanyolországban. Tudom ugyan miszerint ő beszéde végén a kormány akarójára bizá azon eszközök választását, miket legsikeresebben lehetne esőndeszőnyegre használni Spa- nyolországban; de egyszersmind mondá, hogy ő legezelszerűbbnek tart- ja a fegyveres közbenjárulást. A szerződés, uraim, köztudomásuak. Önök tudják, miszerint Franciaország s Anglia kölcsönösen voltak kö- telesek azok kiterjesztése s minden magányos tartozás iránt egymással tanácskozni. Franciaországra nézve határozatá lön, hogy fegyvert s egyéb hadiszert ne szállithasson Spanyolországba, s e kötelességet Fran- cziaország mindenkor hűn teljesité s több határozattal szaporitá, noha dé- li tartományi az által tetemesül szenvedtek, csak hogy böcsületét föntart- hassa. A szó szerinti kötelezésekét Franciaország tehát nemcsak telje- sité, hanem még ki is terjeszté. „A bötü, mondá a tisztes szőnyök, szel- lemét nyomja el a szerződésnek, mert az csakugyan egyedül azt tü- zé ki czéljaul, hogy az alkotmányos ügy Spanyolországban czélraju- son. Ebben én tökéletesen megegyezem a szőnyökkel; de kívánja é az érintett szerződés, hogy Franciaország minden erejét kimerítse azon czél-kivívásra? Uraim, Franciaország nem esupán Spanyolországra köteles tekinteni. Mondá a szőnyök: mit tennénk, ha a trónkövetelő csakugyan elfoglalná Madridot? Ez esetet én bizonyára nagy szeren- cséülenségnek tekinteném Franciaországra nézve; de az elhárítására hasz- nálandó eszközök iránt véleményem különben különbözik a tisztes sző- nyöktől. Ha Franciaország fegyveres kézzel lépne Spanyolországba, ugy egész erejét meg kellene feszítnie, mert böcsülete mulhatlanul kívánná, hogy csak tökéletes győzelem után hagyja el annak határit. A szőnyök szerint fegyverinkre már seholy ninesen szükségünk s így bizton hasz- nálhatnók azokat a spanyol ügyben. Valóban esudálom, hogy a tisztes szőnyök illyesmit mondhatott. Ha véli, hogy Constantine bevetele már fö- löslegessé tesz minden katonaságot Afrikában, ugy igen csalatkozik, s ki állhat érte jót: nem ujul-e meg ismét a belga-hollandi határvillong- gás? s ezenkül Franciaországban ninesen népszereülenebb kérdés a spanyol közbenjárulásnál. (Tetszés.) Kérdi talán valaki: mit szándékom tenni a királyné ügyében? Felelet: mindent, mi Franciaország érdekei- vel nem ellenkezik, s csak azt kell sajnálnom, hogy ezek határozottabb föl-

lépést nem engednek meg. Egyébiránt valaminth eddig, ugy ezentul is mindent megteendünk az alkotmányos ügy előmozdítására, mi a szerző- désekkel s tulajdon érdekeinkkel nem ellenkezik. — Cousin: A minister mondá, hogy soha pénzt vagy embert nem küldend Spanyol- országba. (Nem! Nem!) Minden oldalról szavazásra! — Molé: „En azt nem mondám; tanum az egész kamra.“ (Zajgás.) Cousin: „Boesá- nat; de személyesen ellenmondok Ömek.“ Molé: „S én visszatolom Önre az ellenmondást.“ Még némelly sértő kifakadás után az ülés- nek vége szakadt, s más nap ödikén a constantinei kérdés került szőnyegre, melly után a többi cikkekelyt vitatás nélkül elfogadá a pairkamra. Januarius ödikén a követkamrában fölolvastatván a vá- laszfölrati, nyomtatásban közöltetését hatázzák valamennyi követtel, hogy aztán érettebb megfontolással foghassanak vitatásához. — A Hubert fölo- merényről általános hallgatás uralkodik a francia lapvilágban, s még a törvényszéki időszakiratok is hallgatnak róla. —

A követkamrában jan. ödikén fölolvastott válaszfölrati szőny szőra így hangzik: „Főlség! Szerencsét kívánunk magunknak fölségeddel együtt annak látásához, miszerint Franciaország megerősité intézvényit, jólétét előmozditja, s oly népet példáz, mellyel a szabadság élve össz- hangzólag mutatkozik a rendfőntartással. E rendvisszaállítás megengedé Önek legdrágább régi kívánatát teljesíthetni. Önek kormánya alkalmas időt ragadott meg kitérítésre minden czivodási emlékezetnek lelkeinkből a közböcsánattal, s kieszközle az indulatok megbékültét. Örömmel je- lentjük nyilván Franciaország nevében, miszerint Ön nem csalatkozik bizalmában, s hogy Ön, midőn kegyességgel bizonyitá be az országias hatalmát, nem süker nélkül reménylé a szenvedélyek lenyugvását, ha- rag-csilapulását s a rendtelenség-támasztók naponkinti távolabb elkülön- zését s megütatását. Fels. a választó biztosságok összehívására s or- szág megkérdesire használa a szenvedélyek nyugalmát. Nem félünk, hogy a haza megtagadja tőlünk méltányát, ha Önt hű együttmunkála- tunkról biztosítjuk a béke-s rendfőntartás jótéteményinek Franciaország számára biztosításában. Örömmel halljuk, miszerint a világbéke e pill- lanatban szilárdabb alapokon nyugszik, mint valaha. Böcsületeért aggása után, Franciaországnak leghöbbs kívánata: békefőntartás. Mély fájdalom- mal látjuk Spanyolországot folyvást pusztitvatva polgárháborutól; e bará- tóságos érzelmű nemzet szenvedésinek szemlélete mélyen megillet mindnyá- junkat; dicsérljük állhatatos bátorságát Izabella királyné védeinek s biz- zunk azon rendszabályokban, miket fels. kormánya, híven teljesítvén a négyes szövetség minden cikkeit, ez ügyben használni szükségesnek találand azon czél-elérésre, mit a magas szövetséges hatalmak követés- re kitéztek, s mellynek fő pontja: békeszerzés a felszigeten s annak megóalmazása ellenzendüléstől. A trónörökös házassága teljesité Fran- cziaország kívánatit, s hogy azon fiatal hgnő, ki körébe lépett fels. gyermekinek, annyi bizonyítványit vevé a nemzet vonzalmának, az on- nan származik, mivel Franciaország, mielőtt még esupán önmagáért sze- rette volna őt, már kezességet látta benne fels. családja ágazatának tar- tós állandósága iránt. Mária hgnő szent früge meg szaporitja azon mege- légülést, mit fels. mint családtya érzett. Hadseregünk, dicsteljes roha- nás veszélyi után Constantine falain látá lobogni a háromszinü zászlót s legszebb jutalmul fogadá el győzelmét fáradalmiért. Fels. másodszültött fia, követve az idősb példáját, osztakozék a neki illő veszélyben s di- csőségben katonáinkkal. Nem esudáljuk, hogy ifjabb testvére hozzá csat- lakozék. Fels. arra tanitá fiait, hogy nagyobb dicsőséget nem arathatnak, mint ha elsőik ontják véruket Franciaországért. Egyesülünk Önnel hálá nyilvánításban az ég iránt a nekünk ajándékozott diadalért, s oszto- zunk sajnálatában, melly a dicsőn elhunytaknak hódol, kik szerencsén- ket halálukkal vásárlák meg, valamint azon megfőszteléseknak is örven- dünk, mikben fels. a diadalt túltekert részesité. Szerencsét kívánunk magunknak, hogy Franciaország e diadallal Algier keleti részében biz- tositá hatalmát, miként azt nyugaton békeszerződéssel eszközle. Igazság, rend, böcsületesség hatalom-használattal párosulva, ha szükség ugy kí- vánja, leghathatós eszközök, hódításink megerősítésire; s mi e szel- lemekben vizsgáljunk meg ottani viszonyink egész rajzát, s azon költ- ségszámítást, mellyet afrikai birtokink megtartása kíván. Tengerészetünk, támogatván távul tengereken kereskedésünket, sokszor véghez vitt ra- gyogó szolgálatt, hasznosakkal tetézi. Védelme alatt elhárítandják kö- vetink azon nehézségeket, mik eddig ellenzék Hayti köteletséginek tel- jesítésit Franciaország iránt. Élénk megalégüléssel látjuk kereskedésünk terjedésit a délamerikai tartományokban, s kívánjuk, hogy Bolíviával kötött szerződésünk új utat nyisson előtte. Pénzügyünk legszerencsésb állapotban díszlik, s e vagyonság, mit a takarékoság még növesz- tend, reményljük, még fog engedni az országos költségterhén, az adós- sági rendszer változtatásával, minél hathatósab könnyítést. Lélekismé- res figyelemmel bírálandjuk meg az előnkbe terjesztendő politikai, pol- gári s kereskedési törvényeket. Ugyanazon buzgalommal látandunk azon tör- vényjavaslatok vizsgálatához is, mik nagy összeköttetésit vonalink javítá- sát s újabbak megnyitását tárgyzandják. Midőn e nagy munká- kat egészben áttekinjük, jobban fogjuk méltányolhatni a földmü- velésre s iparüzésre általuk háramlandó hasznokat. Igenis, fölség, öröm- mel ismétljük, hogy az ország képviselői még soha nem gyűltek össze kedvezőbb körülmények közt fels. trónja körül; a polgárok böcsesége s honszeretete, valamint a kamráké s kormányé, szabaddá s nyugottá tevék Franciaországot. Azon család, mellyet a nemzet trónra emelt, s azon charta, mit önmagának adott 1830ban, most már fölülemelkedve állnak minden párttámadáson. Ez gyümölcse hét évi fáradalminknak. Seg- ítenjük fels. kormányát e dicső munka végzésinél. Szabadok minden bilinesző kötelezettségtől, tudjuk, miszerint az ország nem pártzaká- dást eszközteni küldé bennünket, hanem azért, hogy fölségeddel az or-

szákos intézvények sértelenségét, a nemzet nyugalma biztosítását, szellemi és anyagi jóléte gyarapodását és nemzeti bücsülete megóvását föntartani buzogjunk. Ezek azon érzelmek, mik minden polgárt lelkesítenek, és miket a kamra munkálatai megkezdésekor felségednek nyilvánítani sietne. — Ugyan jan. 6-án est 9 órakor Pasquier báró ányujtá ő felségének a páirkamra válaszfőiratát, mire a király köszönőleg válaszolt. —

N É M E T O R S Z Á G.

Mozart emlékére adatott hangászati ünnep minden várakozást felülmut. Számos műbarát vett benne részt; a tiszta jövedelmet többre tehetjük 1000 fnál. — Göttingából Jenába vándoroltak az itteni egyetemenél föl nem vétettek, és a fenálló rend szerint csak a jövő félv elején juthatnak a tanulók sorába. Göttingában karácson másod napján tartani szokott táncmulatságok mostan elmaradtak. Hannovera város igen esendes. Ewald jan. 4-én utazott el Göttingából, hét kocsis és 12 lovaglós tanuló ifju által kíséretve; Kasselen át Londonba utazik. Csak 50 tanuló veszett még eddig a göttingai egyetem, nyárra reménylik azonban e hiánynak újak által pótoltatását. A hallei egyetem néhány tanítója a hannoverai kormány meghívását göttingai tanítóságra nézve nem fogadták el. — A német szövetséggyűlés rendes üléseit aligha febr. közepénél előbb kezdi meg. — A kurhesseni tartománygyűlés azon indítványt elfogadja igen nagy szótöbbséggel, mi szerint megkérik a kormányt, hogy Grimm testvéreknek adna Kurhessenben tisztséget. Grimm tanító gyakorta hivatalos estvélyre a hgnéhez.

Mult dec. 22-én Lüpke, osnabrücker püspök, Hannoverából visszautaztakor meglátogató a kölni fogoly érseket Mindenben. Az összejövet mindkettőjük szívében kellemes érzést fakasztott, igen meg voltak indulva, és nem épen elsomorodva. Az érsek nyugodt, mert tudja, hogy lélekismérete és kötelessége szerint cselekvék. Szobájából nem megy ki, csak vasárnap reggeli 7 órakor a sz. egyházba misézni. — A hannoverai lap Berlinből dec. 31-éről ezt közli: „Néhány nap óta követünk Romában parancsot kapott, mi szerint a szent székkal szakasszon félben minden egyezkedést, ha az adott felvilágosítások után is megmarad az a consistoriumi beszéd értelménél. Azok, kik XVI Gergely pápa lelkületét ismerik, nem kételkednek állandóságáról, és így bajosan reménylhetni ez ügynek hamar kiegyenlítését. — A Gazette de Franceon kívül az Ami de la Religion és a Neue Würzburger Zeitung is eltiltatt 1838 jan. 1-jétől a porosz birodalomban.“ —

N É M E T A L F Ö L D.

A belgiumi követkamra jan. 2-ki ülésében Hoffschmidt kérdezte a külügy ministert: igaz-e a felhivatalos Journal des Débats által közölt hír, miszerint Lajos Fülöp király a határookra küldött csapatokat visszahívata. Azon esetben, ha a grünenwaldi ügy el van intézve, felszólítja a kormányt: hívá vissza a Luxenburgba küldött csapatokat, hogy az adósságtól annyira terhelte tartomány ez által újlag ne zaklattassék. A minister azt válaszolá, hogy a Jour. des Débats által közölt tudósítás hozzá még hivatalosan nem érkezett; a grünenwaldi erdővagatás egészen megszűnt; Luxenburgból a katonaság visszahívása olly kérdés, mit a kormány megvizsgáland és miről e pillanatban nem nyilatkozhatik.

L E N G Y E L O R S Z Á G.

Dec. 28-án nyitattott meg ünnepélyesen a krakói követkamra a három védhatalom képviselőinek jelenlétükben. Wolff tanácsnok választott 23 szóval 4 ellen a kamra elnökévé, és megnyitá az ülést; ezután Hölzl Antal és Lipczyński Ferencz követeket ülnökké, Meciszé Hlart (Vidort) pedig jegyzővé nevezte ki, kik azonnal letevék esküjüket.

A M E R I K A.

Londonban néhány nap óta egy levél kering a washingtoni kormány egyik tagjától, melyet azonban általányosan Van-Burentól írottak gondolnak. E levél a birodalom és bank közötti elválasztásról erős hangon nyilatkozik. Az éjszakamerikai kormány kilátásait a legközelebb 4 — 5 évre igen komorítóknak mondja és kétkedik: vajjon sok bank tér-e készfizetésre vissza, némellyik hajlandóság, másik vagyon miatt. A birodalom törvényhozója többet teendnek a testületek mint a nép érdekének előmozdításukra, és az elhatalmazó ros ellen egyedüles gát az egyesült státusok központi kormánya. Csak kötelessége teljesítésében ne gátoljuk ezt és minden jól menend.“

Louisville és Ujorleans között járó „Ceylon“ gőzös, mult évi nov. 25-én este 10 órakor meggyuladt. 300 utas volt a hajón. A kormányzónak egy perczig sem esüggedt eszmélete, hanem az égő hajóval 22 angol (mintegy 4 magyar) mérföldet haladt, míg végre kikötőre talált. Az utasok mindnyájan megmenekvének, de vagyonuk oda veszett.

Az egyesült státusok elnöke, beszédében a hadi dolgokról következőleg nyilatkozott: „A sereg nagyobb része Floridába fordított az indusok elleni háboru memél előbbi végeztetése miatt. Mivel ez általa tengerpartok és határszélekről az őrséget össze kelle vonni, hogy 4000 főnyi serget állíthassunk csatára, ebből szembenő a szükség, miszerint a rendes hadi erőt szaporítani kelle. A hadi titoknok a sereg és pattantyúsági kar szaporítását hozá javaslatba. Veszély és nyugtalanság idején főleg jól rendezett polgárkatonaságban kell bizakodnunk. Ennek hatósága nagyobbításáért a hadi titoknok a tisztek utasítására és önkénytesek rendezésére nézve szabályokat hoz indítványba. Elődömként, a katonai és topographiai mérnökök szaporítását javasolom én is. A katonai akadémia megfelel ezéjének, és nem csak tiszteket készít a sereg számára, hanem a polgárok tömegében is katonai miveltésű férfiakat terjeszt, kik hadi és polgári mérnökségi tudományokkal bírnak. Jelen törvény sze-

rint a tanítványok szolgálatideje csak öt év és így egygyel több mint tanulási-idejük. Az 5-évet 7-re szeretném emeltetni. Továbbá nemzeti algyűntés és lövészihatal kormánya alatti löporgyár- és nyugoti státusok részire új fegyvergyár állittatást hozok javaslatba.“ Továbbá: „Az indusok eltávolítására Mississippi nyugoti partjaitól most állandó rendszer. A szerződések, mik szerint ezeknek hátrahagyott földéik megvéte nek, olly módon rendelik a váltásépénz használatát, mi által jólétük előmozdittatik és miveltésükre ösvény nyitattik. A Mississippin előbb átköltözött indián törzsökök lemondottak a vadász életéről és földészekké váltak. Allapojok gyorsan javult, és most már képesek, az egyszerű kormányrend jótéteményit élvezni, mi ezébul törvény is terjeszteték elejükbe, mit el is fogadtak.“ — Továbbá: „A tengeri erő meg bővült. Idegen tengerekeni állomásink külkereskedésünket képesek védeni.“ — A postahivatal mindinkább nagyobb munkásságot fejt ki. A postautak az egész birodalomban az utolsó két évben 37,103 (angol) mérfölddel szaporodtak, és most 142,827 mérföldnyi terjedelmök. A postatisztek száma 10,770-ről 12,099-re ment, kik közül ritka kap egyszernél kevesebbszer postát hetenkint, de legtöbben mindennap. A posta jövedelme a mult év jun. végével 4,137,056 dollár és így 780,166 dollárral több, mint tavaly; kiadásai pedig ugyan akkor 3,388,847 dr. A gőzösekkel számtalan szerencsétlenség miatt törvényes határozat szükséges.“ — Végre Columbia kerület elhagyatott törvényhozáásban javításokat ajánlt az elnök.

A bahiai zendülésről, a M. Post levelezője nov. 8-áról e részleteket közli: „Sajonnal jelentem Önnek, hogy tartományunk politikai mozgalom színhelye, miből polgárháboru fejlik. Nov. 7-ken egy sereg pórnép a városban levő katonaságot részire hódítván, a kormányzót és minden kormánytisztet letevé hivatalból, és Bahía tartományt a császári kormánytól tökéletesen elválasztottanak és függetlennek hirdeté ki. A lázadók ezután új előjáráságot neveztek ki, az új tisztviselők sem bizodalmat nem gerjesztnek a jelen kormány maradásáig, sem nem várhatni tőlök mérséki rendszabályokat. E mozgalom nem egyéb, mint pórnépi lázadás, mellyben a négek szerepet játszanak. Egyébiránt zavar és rémület uralkodik itt, a boltok majd mind zártvák. A portugálok nagyobb részint elhajóztak, a csend visszaállittatását a kikötőben várandók. Mind azon tisztes lakos, ki elhagyható a várost, falura vonult családosult. A volt kormányzó barátjával együtt a brazilai hadihajók kikötőben tartózkodik. Wizard angol hadihajó tegnap indult Rio Janeiroba a volt kormányzó sürgönyével. Szerencsénkre egy 28 algyas angol hajónk van, és az angol lakosok nem féltik bátorságukat; több angol kereskedő menekvék e hajóra pénz és drágaságaival. Az új kormány felszólítást bocsáta ki, mellyben minden lakosnak védelmet ígér és inti őket, hogy munkáikra térnének vissza; de a kiköltöztek nagy száma eléggé tanú, milly kevés bizalomra méltatják az ígérést. Nov. 9-éről így ír a levelező: „Tegnap este a brazilai briggs felszedvén horgonyit a révet elhagyá, az erősségből lödöztek rá. Egy brazilai fregátra várnak, melly Riobul új kormányzót hozand és épen ez új kormányzó várt jöve te sietteté a lázadás kitörését. Ma tegnaphoz képest csend uralkodik; a kiköltözés folyvást tart.“ Nov. 10-éről: a lakosok százankint szökődnek. Ezt azon hírek tulajdonítják, miszerint Caxeira Leo-Amaro és más szomszéd helységek lakosi fegyverkeznek, hogy a zendülési kormányt elnyomják, mellynek rendőrsége, meg kell vallani, igen szemes és pártatlan. 7-dike óta, midőn néhányat lelőtek, semmi kicsapongás nem történt; egyébiránt a lakosok jövendőjükre nézve nem igen nyugodtak. Az új kormány komoly megtámadásnak nem állhat ellent, és a katonaság és pórnép részről kicsapongásoktól rettegnek.“

Veracruzából a hírek nov. 13-ig, Mexico városból pedig 6-ig terjednek. A pénzügyi nehézségek folyvást tartanak. A ministerség változása valósult; belügyminister don Jose Antonio Romero, hadi Mora y Villami, külügyi don Jose Bocanegra, kire ideiglen a pénzügyet is bizták. A keleti párt tökéletesen esendes.

G Ó R Ó G O R S Z Á G.

Athene dec. 22-én: Tegnap a királyné névnapját ültük; ez alkalommal politikai vélemények hozának sok szívet mozgásba. Dec. 20-án Rudhart miniszterelnök több izben állhatatosan kívánt elbocsáttatásában ő felsége legkegyesb kifejezéssel egyezett meg: és így vége azon kormánynak, melyet az ellenzőfélbajor „idegen uralkodás“ név alatt szenvedélyesen ostromla. Noha régen hírelték már, hogy néhány fontos rendszabály létesítése után Rudhart lelépend; mégis mindnyájan meglepettek, midőn 20-án délután a hir elterjedt a városban. Még azon este jelent meg a kormánylap öt kir.rendeletet közölve Schmalz tábornok aláírásával, miszerint 1.) Rudhart elnök kért elbocsáttatása legfensőbb megelégedés kifejeztével elfogadtatik. 2.) A konstantinápolyi eddigi követ, Zographos, királyi ház és külügyi ministerré neveztetik; 3.) Zographos megjövendéseig a külügyi osztályban az aláírás Paikos igazság-ministerre bizatik; 4.) kijelenti a király, miszerint a ministertanácsban személyesen elnöklend, gátoltatása esetén pedig az előlülést a statustanács alelnökére ruházza át; 5.) végre Rudhart a k. Megváltórend nagykeresztesévé neveztetik.

E L E G Y H I R.

Az angol parlament utolsó ülésében 14 vasutra adott szabadítékot, mellyek közül 9 Angliára, 2 Skótzsiára és 3 Irlandra esik. A 14 vasut hosszúsága összesen 471 angol mérföld; tőkék: 8,390,500 font sterling, és egyre másra 10 kamat tiszta jövedelmet gyümölcsözend. A földvevési és építési költség összesen 6,861,285 fn. st. és így egy egy mérföld 14,566 fn. sterl. be kerül, szállítási és vasut-fentartási költség évenkint 1,575,802 fn. st.

DUNAVIZALJÁS: jan. 18-án 14' 5" 6" — jan. 19-én 14' 3" 6" — jan. 20-án 14' 3" 6"